

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00. — Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročilu brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za nared, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zel.

V Gorici, dne 28. 3. 1912.

V »Jutru« smo pred tedni videli karikaturu: Ljubljanski grad, pod njim pa polno central: Deželna klavniča, elektrarna, centrala krojaških, kovaških, čevljar-skih in drugih zadrug itd. Vse pod naslovom: »Lampetovo deželno gospodarstvo«. — Tista karikatura je značilna za mišljenje ne le kranjskih, ampak sploh slovenskih gospodarjev, bodisi da stojijo v politiki ali izven nje. Karikatura izborna ilustrira »naprednjaštvo« izza starih časov.

Kake pa so slovenske gospodarske razmere? Ne glede na to, da imamo nekaj let sem iz mnogih vzrokov vsako leto svojo gospodarsko krizo, ki sproti ubija vsak napredek, moramo reči, da je že brez tega slovenski narod gospodarsko precej slab. Leto 1848. nas je našlo brez uradništva in z nerazvito rododelsko industrijo. Kasneje smo počasi dobili tenko plast uradništva, prejšnjo industrijo nam je uničila tuja konkurenca in še le v zadnjih dvajsetih letih se v slovenski industriji počasi, počasi nekaj giblje. Kako tendenco vidimo v svojem gospodarskem razvoju? Gospodarsko se moremo osvoboditi edino le s tem, da se industrializiramo naša kmečka produkcija, politično pa, da se demokratiziramo vedno bolj. Le pomislimo na oni večki politični boj v kranjski deželi v l. 1901 do 1907, ko se je klerikalna stranka borila proti koaliciji stare napredne stranke z nemškimi veleposlovci! Kakšen je bil tačas program klerikalne stranke? Velika zasluga Kreka o v a je, da je dal stranki resnično narodni program: Splošna volilna pravica, za katero se je klerikalna stranka toliko borila, in pa ono velikopotezno združništvo, ki se je obrnilo najprej proti vaške-mu oduštvu... Lampe sedaj le nadaljuje započeto delo: Električne centrale, klavniče, zadržne centrale, volilna pravica v občini v okvirju splošnega državnega zakona, — to vse je v resnični potrebi slovenskega naroda, ki mora spraviti gospodarsko moč svoje in a s e na višek, če hoče napredovati. Posamezno smo slabi in napredovati moremo edino le v združ-

ništvu, v zgodovinskem smislu svojega socialnega ustroja. Nad 90% našega naroda je kmečkih in proletarskih, ostalo je malo meščanstvo, čegar konservativni, pravemu napredku sovražni, včasih celo šarfmaherski duh veje iz marsikaterega njegovega nastopa v politiki, žurnalistiki, šolstvu, literaturi in drugod. Vsa mlada stremjenja se morajo obrniti proti temu konservativizmu. Napredka nam je treba in napredek je samo eden, tudi če se ga moramo učiti od nasprotnikov. Ni pri klerikalnih vse zlato, kar se sveti, — najprej, in z a t o smo njihovi nasprotniki, ni šlo klerikalcem nikdar resno za narodov blagor; ali kdor je rekel a, mora reči tudi b. Veleum Krek jih je spravil na pot potrebni reform, krize, ki so prišle med nas, nove ideje med narodom, klerikalna korupcija in koritarstvo, ki raje po njihovem organizmu, to vse jih uniči. Kranjsko deželno gospodarstvo je radi korupcije, radi nezmožnosti v tehnični upravi in gospodarstvu, deficitno, kar prej, v liberalno-konservativni dobi, ni bilo. Kar je tedanjí veleum Krek začel, so pokvarili pritikavci. Sedaj je klerikalna stranka kot vladarica tako koruptna, da je korumpirala celo Kreka, ki kliče nad naprednjake kol in bič in bojkot, — znak notranje slabosti klerikalizma.

Toda učimo se od njih, kar je na njih dobrega. Ni jih pokvarilo gospodarstvo samo, marveč nezmožnost, izvršiti tó, kar so podvželi. Ob pritikavosti ljudi se je razbila moč načel. Načela pa ostanejo velika. Klerikalna stranka dogospodari. Mor-da se vzdrži še 10 let, morda še 20, saj interesi korist so močni. A dogospodari gotovo. Tačas bodo morali naprednjaki prevzeti njeno dedščino, ki bo: Deficit, in velikanski, pa razrit gospodarski temelj deželnega in občinskega socializma, — kako se naši šarfmaherji plašijo pred to besedo! — združna organizacija in centralizacija, — bedne razvaline lepe palače naše narodne bodočnosti.

Tačas bo velika naloga naprednjaštva, konsolidirati slovenstvo in dati našemu

gospodarstvu in naši politiki novo in boljše vsebino. Obogatiti bodo morali naprednjaki narod gospodarski, politično in kulturno.

Toda naprednjaštvo ne bo zmožno to storiti, če se ne zave pravočasno. Danes je samo potrebno gospodarskega, političnega in kulturnega obogačenja. Toda iz te sedanje krize se je treba izkoptati prej ko slej, in potem je treba začeti, graditi iznova. Leta od 1901 do danes so bila šola, v kateri je naprednjaštvo moralo plačati veliko šolnino. Naj ta svota denarja in porabljenih energij ne bo zavržena brez haska. Pravi naprednjak mora študirati deželno gospodarstvo Kranjske, Goriške in Štajarske, združništvo, socialno strukturo našega meščanstva, zgodovino naroda in njene tendence, in pride, mora priti do zaključka: Vkljub sedanjim latentnim krizam je združništvo (s pomočjo države, dežele in občin ter trgovsko združništvo) edino uspešno sredstvo napredka, tudi napredka z a s e b n e g a p o d j e t n i š t v a. Klerikalci naj le napravijo na Kranjskem svojo električno centralo, le naj skrbje, saj imajo moč in odgovornost, za železnice in prometne zveze, — naprednjaki pa se naj tačas pripravljajo: Sanirati, kar se da, likvidirati, kar je izgubljeno, in potem začeti z novo. Ljudstvo je pripravljeno slediti nam, če bo videlo, da smo zmožni, voditi ga. In odločno v levo. Cicanje s konservativizmom se je slabo izkazalo. Klerikalci nam sami pripravljajo mesto. Vsa odgovornost, vse delo in ves up naroda se prevali na naše rame, — gorje, polom bo velikanski, če takrat ne bomo pripravljeni. In mi smo na pragu Juga, ob meji!

K.

Slovensko brašno in podporno društvo v Gorici

V nedeljo, dne 24. t. m. se je vršil redni občni zbor. G. preds. dr. Medvešček otvoril občni zbor in pozdravi navzoče

člane. Omenja na kratko kroniko lanskega leta, posebno pa ta dogodek, da je iz vrst odbora tega društva izšla misel za skupen nastop vseh Slovencev v mestu toliko pri ljudskem štetju, kakor tudi pri volitvi v državni zbor, kjer se je pognalo italijanskega kandidata v ožjo volitev. Predsednik omeni nadalje, da je društvo ostalo zmiraj zvesto svojim načelom, ki ima namen zbirati vse goriške Slovence, posebno pa obrtnike in delavce k skupnemu delu. Končno apelira na novi odbor, ki se bo izvolil, da vodi društvo tudi v naprej po začrtani poti in skrbi za njegov obstoj in napredek.

Zapisnikarjem za občni zbor se izvoli g. Jurčiča. — Na to podeli preds. besedo tajniku g. Fabčiču, ki poroča:

Slavni občni zbor! Cenjeni zborovalci!

V imenu odbora se zahvaljujem za izkazano nam zaupanje, da ste nam poverili tudi na lanskem občnem zboru to čast, da vodimo društvo po svojih skromnih močeh. Namen društva je blag in že njegova čestitljiva starost nam je porok, da je to društvo potrebno za goriške Slovence.

Na lanskem občnem zboru, ki se je vršil dne 28. majnika, se je izvoljeni odbor konstituiral tako-le: predsednik g. dr. Peter Medvešček, podpredsednik g. Ivan Kravos; tajnik g. Viktor Poljšak, ki pa je poverjeno čast odložil, ker ne biva stalno v Gorici. Na njegovo mesto je imenoval odbor g. Fabčiča; blagajnik g. Ferdo Pinter; knjižničar in gospodar g. Filip Bačner. Društveni uradnik je bil od 1. svečana g. Josip Kenda, ki je vestno in marljivo opravljal poverjeno mu službo. Društveni zdravnik je bil g. dr. Ernest Dereani, ki je opravljal zaupano mu mestu v popolno zadovoljnost gg. društvnikov.

Tekom leta 1911. je imel odbor 17 rednih sej, pri kojih se je reševalo vse v delokrog društva spadajoče zadeve. Začetkom leta 1911. je štelo društvo 206 podporničarjev; v teku leta 1911. je pristopilo na novo 146 podporničarjev, izstopilo je 97 članov, 1 člana se je izključilo, ker je hotel izkoristiti društvo, 3 člani so odpadli radi pre-

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Parobrod, tam!« Jefim je sunil z roko nekam v zrak in težko prestopil z noge na nogo.
»Kje, hudiča? Govori zvezno, kaj se je pripetilo!« je srdito zakričal starec.
»Tako, no, nesreča je bila, Jakov...«
»Ali ste se razbili?«
»Ne, Bog nas je otel!...«
»Ste-li pogoreli? No, hitro povej...«
Jefim je nabral mnogo zraka v prsi in počasi odgovoril:
»Barka štev. 9 se je potopila, razbila. Enemu delavcu je zlomilo hrbet... a onega sploh ni, najbrže je utonil... Še pet ljudi se je pobilo, no, pa me tako, da bi zelo... a vseeno jih je nekaj nesposobnih za delo...«
»Ta-ko!« je zatognil Majakin in pomeril kapitana z zlovesčimi očmi. »No, Jefimuška, a zdaj ti oderem kožo...«
»Saj ni moja krivda!« je naglo dejal Jefim.
»Ni tvoja? Čegava pa je?« je kričnil starec, tresoč se na vsem životu.
»Gospodarja samega...«
»Fomka? A ti... kaj si delal ti?«
»Jaz... v lukci sem ležal...«
»A-al! Ti si le-žal?«
»Bil sem zvezan...«
»Ka-aj?« je zavriščal starec s tankim glasom.

»Dovolite, da pripovedujem po vrsti... Bili so torej pijani in zakričajo: »Hodi proč! Jaz sam bom poveljeval!« Jaz pravim: »Ne morem! Kako bom šel, ko sem kapitan?« »Zvezite ga«, pravijo, »zvezite ga!« In ko so me zvezali, so me spustili v lukco k matrozom... A ker so bili pijani, so se hoteli pošaliti... Nam nasproti je plula karavana... Šest praznih bank pod »Črnogorcem«, ki jih je vtekel. A Foma Ignatič so jim zaprli pot... Oni so zvižgali... večkrat... treba je povedati resnico, ... zvižgali so!...«

»N-no?«

»In niso se mogli več izogniti... Dve sprednji ste navalili na nás... Ko ste udarili ob krov naše devete... pa smo šli na drobne kosce... tudi omidve ste se potolkli... a nam se je zgodilo še vse hujše...«

Majakin je vstal izza mize in se zasmel s tresočim se zlobnim smehom. A Jefim je zavzdihnil, skomizgnil z ramani in dejal:

»So pač jako naglega značaja... Ako so trezni, navadno molče in hodijo zamišljeni okrog, a kedar namočijo svoje prožine z vinom, potem so hitro pokonci... tako da tedaj nisem gospodar niti sebi, niti delu, marveč ljut sovražnik... oprostite! In jaz bi rad šel proč, Jakov Tarasovič! Nisem navajen, da bi bil brez gospodarja, ... brez gospodarja ne morem živeti...«

»Molči!« je dejal Majakin strogo. »Kje je Foma?«

»Tam na mestu... Takoj po tem dogodku so se zavedeli in poslali kar po delavce... Dvignili bodo barko... menda so že začeli...«

»Ali je sam tamkaj?« je vprašal Majakin ter povsobil glavo.

»Ne... popolnoma...« je tiho odgovoril Jefim, s postranskim pogledom na Ljubo.

»No?«

»Gospodična je pri njih... taka črna...«

»Tako...«

»Zdi se, kakor bi ta ženska ne bila popolnoma pri pravi pameti...« je rekel Jefim in vzdihnil. Vedno poje... jako lepo poje... Jako zapeljiva je...«

»Ne vprašujem te o nji!« je zlobno zakričal Majakin. Bolestno so se skrivile gube na njegovem obrazu in Ljubovij se je zadelo, da more oče vsak hip plakati...«

»Pomirite se, očka!« ga je laskavo poprosila. »Morebiti škoda ni velika...«

»Ni velika?« je zvonko kričnil Jakov Tarasovič: »Kaj umeš, ti neumnica! Ali se je barka razbila!« Ah, ti! Človek se je razbil! To je tisto! A jaz ga potrebujem! Potrebujem ga, vi hudiči, neumni!«

Stari je jezno stresel glavo in odšel hitrih korakov po vrtni stezi proti hiši.

... A Foma je bil ob tem času štiristo vntst daleč od kuma v vaški izbiči, na bregu Volge. Ravnokar se vzbudivši, je ležal na tleh sredi izbe in gledal mračnih oči skozi okno na nebo, pokrito s sivimi, puhastimi oblaki.

Veter jih je tgal in jih nekam podil; težki in dolgočasni, so se nesli po nebu v ogromni čredi, preganjali eden drugega, zlivali se v splošno maso, trgali se iznova na kosce, spuščali se v brezglasni zmešnjavi nizko k zemlji in se zopet dvigali kvišku, požiraje drug drugega.

Foma jih je dolgo gledal, ne da bi dvignil glavo; težko od pijače, in nazadnje je začel čutiti, da se počuti tudi po njegovih prsah nekaki brezglasni oblaki, vejo na srce z vlažnim hladom in ga tesnijo. V gibanju oblakov na nebu je bilo nekaj brezsilnega in bojazljivega... in ravno to je čutil sam v sebi... Ne da bi razmišljal, si je predstavljal vse, kar je bil preživel v poslednjih mesecih.

dolge bolezni, 2 člana sta umrla in sicer Alojzij Martelanc in Josip Konič.

Koncem leta 1911. je šlo društvo 251 podpornikarjev, 36 brajčkarjev, 7 podpirateljev in 1 častnega člana.

Iz zgoraj navedenih številk razvidimo, da je v preteklem letu imelo društvo več članov podpornikarjev kakor druga leta. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na to, da društvo šteje le 7 podpirateljev. To število je veliko premajhno za naše goriske razmere. Res je, da živimo v času kriz, toda kljub temu bi moralo šteti društvo vsaj 75 takih članov. Upajmo, da se nam posreči dvigniti iz mrtvila tudi nekaj takih gospodov, ki bi bili lahko podpiratelji temu prekornostnemu društvu v Gorici, ki je edini zavod, kamor se zateka v slučaju bolezni naš delavec.

V letu 1911. je bilo jako mnogo slučajev bolezni, iz tiskanega poročila je razvidno, da je izplačalo društvo v l. 1911. za različne podpore v slučaju bolezni K 2299 in 70 vin. V letu 1910. se je izplačalo le K 1476'60. Kljub temu, da je šlo društvo v letu 1911. več članov, je procentualna razlika izako velika. V očigled tem dejstvom je prišel odbor do sklepa, da je treba v doglednem času ukreniti potrebno, da se vzdrži društvo in premeniti pravila. V ta namen je odbor izvolil iz svoje srede odsek, kojemu je bila poverjena naloga, da predela pravila in poroča odboru. Odsek je izvršil svoj referat in ga predložil odboru, ki ga je sprejel. Na izrednem obnem zboru, ki se je vršil dne 17. dec. pr. l. so bila sprejeta spremenjena pravila in upamo, da se prične v kratkem delovati na podlagi novih pravil.

Društvo je priredilo v letu 1911. 3 veselice in sicer dne 5. svečana »pri jelenu«, dne 29. junija pri Gorjancu in 3. decembra »pri jelenu«. Uspeh teh prireditvev je bil povoljen in bolniški zaklad je dobil K 180'25. Odbor si šteje v čast in dolžnost zahvaliti se gg. pevcem in veselničnemu odseku za trud in požrtvovalnost ter vsem dobrotnikom društva, ki so mu izkazali na katerikoli način svoje simpatije.

Za pouk in v razvedrilo članov je bilo dobro preskrbljeno. Društvo je bilo naročeno na 6 dnevnikov in 13 drugih listov. Društvene knjižnice so se posluževali člani prav pridno. Natančneje ni bilo tem poročal naš knjižničar g. Bačner.

V preteklem letu nam ne izkazuje kronika prav nekaterih važnih dogodkov, ki bi bili vredni omenitve. ato končujem svoje kratko opočilo in apelujem na novi odbor, da vodi tudi v naprej društvo po začrtani poti napredka do boljših uspehov. In s tem setu končal.

Tajnikovo poročilo se enoglasno odobri.

Nato se oglaš k besedi g. knjižničar Bačner, kateri poroča:

Društvena knjižnica šteje skupaj 308 knjig. Med temi je 220 leposlovnih, ostale so znanstvene in zgodovinske.

Knjižnica je bila odprta vsako nedeljo od 11—12 ure dopoldan. Izposodilo se je vsako uro povprečno 14 knjig, najmanj 3, največ 21 knjig. Vseh knjig se je izposodilo v preteklem letu 747. Na ta način prišla bi vsaka knjiga po 2 krat in pol izposojena. Ker pa je precej knjig še starega kopita, si člani izposojujejo bolj nove knjige, katere seveda pri tem precej trpe. Ko je prevzel pred 4 leti mesto knjižničarja, bila je knjižnica jako zaupmarjena in je štela samo približno 140 knjig. S tem, da so se dale knjige, na katere je društvo naročeno, vezati ter s tem, da se je naročilo nekaj novih knjig, se je knjižnica povzdignila do tega, da šteje sedaj nad 300 knjig, katere nudijo članom obilo duševne hrane. Nadaje apetra na novi odbor, ki se bode izvolil, da skrbi za to, da se društvena knjižnica še bolj povzdigne, ker četudi imamo že precej knjig, še vendar popolnoma ne zadostuje svoji nalogi.

Poročilo g. knjižničarja se soglasno odobri.

K temu poročilu pripomni g. predsednik, da je društvena knjižnica lepo napredovala, odkar jo vodi in ureja gosp. Bačner. Gori navedene številk nam dokazujejo, kako lep napredek smo dosegli z našo knjižnico. Posebno je važna naša

knjižnica za delavce in obrtnike, kateri niso mogli dosti poduka v šoli pridobiti, a se s pridnim čitanjem naših knjig sami izobrazujejo. Priporoča nadalje, naj se člani pridno poslužujejo knjižnice ter čitajo raznovrstne časopise, na katere je društvo naročeno, da ne bodo mogli Lahni trditi: »Slovenci so sami blapci, ne znajo ne pisati, ne brati in sploh ne razumejo ničesar«, akoravno niso goriski Lahni boljši od naših ljudi.

Blagajnikovo poročilo odpade z ozirom na to, ker ima itak vsak član na razpolago letni račun, iz katerega se razvidi, kako je društvo napredovalo. Ti tiskani letni računi so se razposlali vsem 280 članom.

G. Hrovatin pripomni, da je preveč zastankov ter da bi moral g. blagajnik zastanke bolj energično iztirjati. Dodder je, bil on denarničar, so člani bolj redno plačevali prispevke in ni bilo potreba nobenega tožiti, še manj pa rubiti.

K temu pravi g. predsednik, da so pač sedaj drugačni časi kakor pred par leti, da je velika draginja in zaslužek slab. Upa pa, da v prihodnje ne bo treba več sodnijsko postopati proti članom.

G. Hrovatin predlaga na to, da se vsakega, ki bi bil v zastanku s prispevki, opominja, kakor je to določeno v novih pravilih. Ako ne plača, naj se ga takoj zbrise in zastanek iztirja.

Ker se nihče več ne oglaš k besedi, se preide k zadnji točki dnevnega reda t. j. volitev novega odbora.

Volitev se je vršila po listkih. V novi odbor so izvoljeni sledeči gospodje:

Predsednik: Dr. Peter Medvešek. Odborniki: Bačner Filip, Bano Ivan, Cotič Peter, Dellabona Ferdo, Fabič Josip, Kravos Ivan, Obidič Anton, Pinter Ferdo, Rijavec Leopold, Turk Mihajlo. Namestniki: Kenda Josip, Mali Ignac, Šuligoj Vinco. Pregledovalci računov: Moškon Fr. Bajec Alojzij, Princič Karol. Razsodnjiki: Ferfila Franjo, Fon Anton, Hrovatin Jos. Sotler Ivan, Seidl prof. Ferd.

Predsednik g. dr. Medvešek se nato v izbranih besedah zahvali v imenu celega odbora za izkazano zaupanje ter obljubi, da bo odbor tudi v naprej vestno in z vnemo deloval za napredek in procvit društva ter zaključil občni zbor opočinje.

Novim časom naproti!

— II

VI.

Ogledati si moramo tudi svoje naprotnike pod domačo slovensko streho. Stari lisjak dr. Gregorčič vodi pri nas klerikalno politiko. On je na površju, pod njim starostrujarji in novostrujarji.

Možje stare struje bi najraje vlekli po starem dalje, tako je po srednji poti ne naprednjaki ne klerikalci. Sloga jim rada prileze v besede, ali že so odcepjeni od sloge, uvrščeni so med bojevnike klerikalne stranke. Včasih kakvega spreleti mrz, ko sliši očitanje, da je klerikalci; ali kar je, je, komur služi, tje naj se prištevava. Starejši gospodje v mestu, starejši duhovniki po deželi in mošnje v letih, ki so živeli že v političnem življenju pred 1899., so krenili v obilnem številu za Gregorčičem ob času, ko je mahnil kardinal Mišša s svojo roko ter razcepil Gonistično-Gradičansko na slovenski in italijanski strani. Prebrigan je zakrival prave vzroke, za kolia dr. Gregorčič, znal je zamesti med ljudstvo misel, da naprednjaki so razkorniki, da gre le za osebe.... oni pa hočejo delati dalje po starem načinu, v slogi, ter odstraniti »zraščanje in hujskače, koristolovce« itd. Vedno so ljudje in bodo še, ki sanjajo, da se bo delalo na Goriskem složno, da se da spraviti naprednjake in klerikalce samo naj bi se odjenjalo na eni in drugi strani: včasih kak tak bridko vzdihne in potopi, kako lepo bi bilo in kako koristno skupno delo proti našim drugorodnim sovražnikom. No, imaj prav; res bi bilo dobro in koristno, toda kar ni, mogoče, ni mogoče. Kdor pozna zgodovino naše politike zadnjih deset let, ta ve, da

so klo... je, da na prednjaki so... silekako us... in skupnega dela, ali... nekoli.

Stara... bolj nego nova... se držijo... danje slo... gloriola ga ob... Andrej... in od tega... Gregorčič je zvit kot... kadar gre za njegovo... varovati in bojevati... mu postavljene... res ob... dobra se... naj pom... da... V. L. S... zadovoljni, ali pravi... bi na Goriskem... ako bi kar hoteli... klerikalizem, tako... bila posledica... napredna stran... ali so... to hoteli ali so... mladino... nalogo, tako da... zadovoljen s temi prav... klerikalne stranke.

Če... Gregorčičeva... zidu, bi bilo... Tako pa je... dr. Gregorčič.

Svoje... ogledati, da... napredni stranke. Treba... orjejo v ljudstvu... delovanje... v klerikalni... stara struja... mesto. Tako... je potrebno... ga sicer ne morejo... ne more;... am... držijo in delo... uspehe.

Zadnji... delu... treba o tem... marveč... tam med ljudstvom... Društva, predav... delo; delo... na vseh koncih... ni in ni. No, je, kar je, ali... ni, kar ni.

Nasprotni... za po... delo, ali... klerikalci v... delati za ljudstvo... bojevnik... in klerikalni... listih. Naj... vstrajnih! Doselaj... ubijati od klerikalcev.

Ali... do bro... premaga z napotom... bojevnik... odloč... Tako pa se ne rodijo... v bodočnost... napredne misli... klerikalizem. V... delo, ampak... klerikalci napro vse... da bi kolikor... napredno de-

Slovenski prijam docent

»Graz... v nede- ljo tak... Slovenci... zadovolj- stvom, da... zagrebškem vseučilišču... Vošnjaku... državno pravo... kot daljši... slovenskega vseučilišča... sedaj že

tri vseučilišča (Duna, Praga in Zagreb), na katerih predavajo Slovenci. Zato da je utemeljeno upanje, da bo kmalu odpravljeno pomranjkanje slovenskih docentov, kar hočejo, da naj velja za edini argument proti možnosti ustanovitve slovenskega vseučilišča. Vsekakor bo trajal ta način rešitve slovenskega vseučiliščnega vprašanja precej časa, dočim bi med tem slovenska produkcija uradnikov v dosegljem okvirju napredovala.

Zdi se nam, da so našli drugo pot, da bi se kolikor mogoče ustreglo slovenskim željam. Na podlagi nezakonitih naredb je obstajala že doslej nekaka reciprociteta z zagrebškim vseučiliščem. Hrvatski študenti iz Dalmacije in Istre so obiskovali zagrebško juridično fakulteto, so napravili tam izpite, ter so se potem podvrgli dopolnilni skušnji pred izpraševalno komisijo na Dunaju sestavljeno, ako so hoteli dobiti v Avstriji državno službo.

Pripustitev Slovencev dr. Vošnjaku kot privatnega docenta na zagrebškem vseučilišču pomeni, da se hoče dati tudi Slovincem priložnost, študirati na zagrebškem vseučilišču, da potem na enak način kakor avstrijski Hrvatje izadobe usposobljenost za državno službo.

To domnevanje se potrjuje s poročilom, da hoče novi docent navzlic okolnosti, da je na zagrebškem vseučilišču upisan samo en Slovenec iz Kranjske, predavati tudi v slovenskem jeziku, in z dejstvom, da se vlada trudi pridobiti Slovence za sprejem predloge o italijanski pravni fakulteti z raznimi privolitvami.

Na nemški strani obstoji torej povod, polno pozornost posvetiti prizadevanjem za stvaritev ljubljanske uradniške tovarne.

Domače vesti.

Odlični hrvatski gost v Gorici.

Včeraj je prispel v naše mesto vseučiliščni profesor dr. Ladislav Polić iz Zagreba. Polić je znameniti hrvatski pravnik. Novi hrvatski demokratski saborski listi red, ki onemogočajo za vseljeji zmadžaronskih elementov, je njegovo in izaštopal je tudi načrt novega volilnega reda pred saborom. Dobro došel v Gorici!

Pomladanska turneja članov stov. dežel. gledališča ljubljanskega prične kakor vsako leto z Gorico. Otvoritevna predstava v Gorici bo na Veliko nedeljo 7. aprila v Trgovskem domu. Izven Gorice se vrše gostovanja tudi v Tolminu (ponedeljek 8., torek 9. in ponedeljek 22. aprila), v Renčah (ponedeljek 15. aprila), v Trstu (sreda 17. aprila) in v Prvačini (petek 19. aprila). V Gorici se zaključijo gostovanja v četrtek 25. aprila.

Iz Gorice odidejo v Celovec, kjer se vrši v petek 26. aprila prvo gostovanje naših igralcev v hotelu »Trabesinger«. V Celovcu niso doslej še nikdar gostovali. V soboto 27., v nedeljo 28. in v torek 30. aprila gostujejo v Mariboru, v ponedeljek 29. aprila v Ljutomeru, v sredo 1. maja v Ptuj, v četrtek 3. maja v Slovenski Bistrici, v petek 3. maja v St. Jurju ob juž. železnici, v soboto 4., nedeljo 5. in torek 7. maja pa v Celju. Turnejo in predstave vodi tudi letos režiser g. Hinko Nučič.

Repertoire je deloma literaren, deloma zabaven ter se objavi z osobjem vred pravočasno.

Vojaški nabor. — Dne 27. t. m. je pristopilo k izrednemu naboru: iz goriskega okraja 39 mladeničev; potrjenih je bilo 23; iz tolimskega okraja 5; potrjena sta bila 2; iz trziškega okraja 1; ni potrjen; iz mesta 2; potrjen nobeden.

Častnik pred okrajno sodnijo v Kanalu. — Svoj čas smo poročali, da so na Kanalskem nekemu častniku, ki je prišel valsovati v bližnjo vas nad Kanalom, vzeli sabljo. Stvar je bila ta: neki računski častnik iz Kanala se je prikazal parkrat po noči okoli hiše Podbrščekove v Gorenjem polju. Domači so bili v strahu, kaj je, mekoč so videli, da ima človek, ki dela remir okoli hiše, kapa. Ko je umrl gospodar, je neko noč izopet priklopal okoli hiše iz Kanala v Gorenjepolje v Podbrščekovo hišo. Domači so se bali, so mislili, da straši; slednjič ga je prijel sin Ivan Podbršček

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tihanja v želodcu, odkar jemo »Elsa-kroglice«. Po izkušnji vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 kroglic francojskega kroglice izdelovalca E. V. Fellor, v Stubci, Elsa-trg št. 964 (Hrvatsko).

hiši, oficir je rekel, da je financar ter da ga lahko aretira, ker imalo luč v hiši. Podbršček je zapazil na to, da je častnik segnil kakor bi hotel potegniti sabljo; pa ga je prijel in vrget ob tla. Tiščal ga je k tlom, vzeli so oficirju sabljo in potem so ga pustili, da je šel. Sabljo je Podbršček zročil orožnikom ter povedal, kaj se je vse godilo. Ivan Podbršček je bil klican pred sodnijo v Kanalu, obtožen, da je poskodoval onega oficirja. Navzven je bil pri razpravi tudi oficir, ki je priznal, da je šel v Gorenjopolje, ker se mu je tisto noč zahotelo ... Podbrščekovi imajo namreč hčer, ki mu je dopadla. — Razprava v Kanalu je končala tako, da je bil Ivan Podbršček oproščen obtožbe. — Take-le reči trgajo dobro razmerje, katero naj bi vladalo med vojaštvom in prebivalstvom. Tako postopanje, kakoršno je zagrešil oni oficir, se je v ljudstvo srd proti oficirjem. Naši ljudje so potrpežljivi do skrajnosti, da pa ne pustijo, da bi delal kdo z njimi kar bi hotel, četudi je oficir, imajo pa popolnoma prav. — Događek z onim oficirjem je razburil prebivalstvo po celih Kanalskem. Naj se ne zgodi več kaj takega in naj nikdo ne sodi krivo našega ljudstva v takih slučajih, kar se tako rado pripetiti!

Sobotni koncert Pevskega in glasbenega društva obeta biti zanimiv in upati smemo, da bo tudi popolnoma zadovoljni. Točke programna so zares izbrane. Ave Maria, ki ga poje zbor po kratkem presledku v drugič, spada k najboljšim umotvorom te vrste. Pesmi nas pomakne v najvišje sfere, ko se pogovarjamo z nadnaravnim bitjem. To izraža Bruckner, ki je v cerkveni glasbi široko znan umetnik, na prav fin način; saj je izraz njegovega lastnega srca. Po resnobnem, veličastnem značaju je podobna Sattnerjeva Jettejeva prisega. Nepotrebno se mi zdi, hvaliti tu to kompozicijo ali njenega skladatelja. Kdo ne pozna tega ženija in ga ne občuduje? Saj je postal sedaj najbolj popularen glasbenik slovenski. In tudi to delo, nekak predhodnik »Oratoriju«, je vredno tega mojstra.

Drugi 2 točki sta po vsebini in izrazu ugačni; posebno zadnja, Griega, ova zemljak. Slišali bomo norveške narodne pesmi v umetni obliki. Pevskemu in glasbenemu društvu moramo biti hvaležni, da nas seznanja z narodnimi pesmimi, raznih evropskih narodov, in sicer s takimi, ki so za mišljenje in čustvovanje dotičnega naroda najbolj značilne.

In čimstvo? Radoveden sem, ali nagradi z velikim občiskom trud in žrtve, ki jih doprinaša društvo v svojem kulturnem stremljenju, ali se pokaže brezbrizno proti umetnosti, prvi nositeljici in glasnici lepote in vzvišenih idej. Saj potem bi nas nasprotniki smatrali za nekulturen narod.

Predavanje o človeških možganih na Dunaju. — Znameniti prirodoslovni učenjak (in sicer histolog) tajni svetnik Waldayer, profesor berlinske univerze, je, pozvan od dunajskega Ljudskega Izobraževalnega Društva (Wiener Volksbildungverein) predaval preteklo soboto v Uraniji pred veliko množico, med katero je bilo tudi mnogo vseučilišnih profesorjev in slušateljev, o človeških možganih in njihovem delovanju. (Naslov je bil »Gehirn und Rasse«). Dunajski listi so drugi dan prinesli obširna poročila o tem predavanju. Poročila smo čitali z zanimanjem in se prepričali, da je znameniti učenjak podajal snov na isti podlagi, kakor g. profesor Seidl v svojem predavanju »O mehaniki duševnega delovanja« (7. decembra v Gorici, izhaja sedaj v »Vedi«). Saj pa tudi ni drugače mogoče, kakor da se, nazori vseh prirodoslovcev, kar jih je resnih, v bistvu ujema. Pa vendar je ono predavanje dalo našim p. n. gg. klerikalcem povod za štirimesečno zločestno kulturno bojno kampanjo, ki pa seveda ni nikogar prepričala, da je descendenčna teorija resnična. Saj »Gorica« še vedno piše o svojih šimpansih.

Klerikalcem svetujemo, naj si prečitajo ono predavanje, — morda uvidijo, kako brezuspešen je njihov boj zoper znanost. Pa tudi če uvidijo: ne povedo tega, ne priznajo tega. Zato so klerikalci.

Zloraba vladne podpore. — Iz Komna: (Prsto po »Primorskem Listu« z dne 21. III. t. l.) Deželni odbor deli po znižani ceni z vladno pomočjo krmila (a ne lednih krmil op. stav.) za žvino, ki so pa namenjena le potrebnim posestnikom in pre-

bivalcem. Toda deželni odbor v zvezi z našim slavnim umirajočim županstvom, razdelil je imenovano podporo tako, da so dobili večje množine le pristaši klerikalne stranke, a ne potrebni in ubogi, nego na primer »nek« župan, »neki« Pajer (podžupan) in nek Federiko Šunk. Ker v Komunni več oseb tacit imen kakor omenjeno zgoraj, je stalno, da so ti posestniki kakor »ubožni« in »potrebni« dobili od deželnega odbora turšico po znižani ceni. To se v Komunni različno komentira, o čemur nečemo poročati. Vendar bi pa opozorili deželni odbor na ta — škandal. — Več »neubožnih« in »nepotrebnih« posestnikov obeh svank.

Klerikalni profesor Ipavec pred okrajno sodnijo v Gorici. — Tožitelj je bil, tožen in obsojen g. profesor Ipavec s tukajšnje gimnazije. Včeraj se je vršila razprava, odmev s svetega večera. Proti polnoči je bil prišel g. profesor na sveti večer v hleko tukajšnje gostilno. Prisedel je k mizi, kjer je sedel znani fotograf g. Jerkič. Govorili so — kar nakrat se je čutil profesor razžaljenega, češ, da je rekel g. Jerkič v pogovoru »Fej, klerikalci«. Začelo se je pretekanje, profesor je šel k drugi mizi in trdil svoje, vsi drugi so odločno odklonili, da bi bil kdo rekel: »Fej, klerikalci«. Jerkič je razburjen vrget psovko na tako trditev. Autosugestija je delovala s polnim parom v profesorju, razžaljenega se je čutil in tožil. Tožil je pa tudi g. Jerkič, ki trdi in ima priče, da ni rekel »Fej, klerikalci!« — Sodnik Covačig je skušal doseči poravnavo, ali profesor se ni udal; hotel je na vsak način, da bo obsojen. In obsojen je na 30 K globe; istotako g. Jerkič. Ta reč, kakko je obhajal profesor klerikalce I. sveti večer, pride še pred okrajno sodnijo, ker g. I. ni zadovoljen z razsodbo okrajne sodnije.

Porotne razprave. — Včeraj se je imela vršiti razprava proti laškemu klerikalnemu listu »Il Popolo« na tožbo dr. Pettarina. Razprava je odpadla, ker je prišlo do izvensodne poravnave. — Danes se vrši razprava proti Josipini Teržič z Vogrškega radi detomora. — Na vrsto pride v tem zasedanju tudi še Brejec-Gilja.

Slovenske igralne karte. — Ponovno že smo čutili za narodno dolžnost, opozoriti igralce, da so zdaj slovenske igralne karte prav lepe, povsem sposobne za konkurenco tujim izdelkom. Vkljub temu jih je le malo videti. V slovenski kavarni, kjer se veliko igra, ni videti naših kart nikoli. Tudi drugod le jako redko. Ako so celo naši inteligenti tako indolentni za vsak napredek, kako naj bo kdaj kaj iz nas? Ljubljanska tovarna kart je zelo lep domač zavod. Ali hočemo, da propade? — Malo več brige, več zanimanja, več smisla za popolno neodvisnost od tujcev, pa bo zavod izborno deloval, narodu le v čast in korist!

»Društvo Gorških Slovenskih Fotoamaterjev« v Gorici naznanja, da se bodo vršil ustanovni občni zbor dne 31. marca t. l. ob 10. uri dop. v prostorih hotela »Zlati Jelen« in ne kakor prej določeno dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer, ker se vrši tega dne koncert Pevskega in glasbenega društva v Gorici. Pripravljani odbor.

Zgubil se je mlad vojski pes z dolgo rjavo dlako. Rep ima še sveže odsekan. Kdor ve zanj, naj se zgloši pri Avgustu Vižin v Solkanu.

Listnica: V D: Pride.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Poštni in brzovojni urad v Sesljanu. — Poštni in brzovojni urad v morski kopalnici Sesljan se otvori uže s 1. aprilom t. l.

Perutinarsko razstavo otvorijo v Ljubljani dne 30. t. m. na vrtu hotela »Union«. Zanimanje za razstavo je veliko.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V torek so nekaj obstruirali Malorusi, to radi vodnih cest, ki imajo priti v prid Poljakom ne pa tudi Malorusom v Galiciji. Vrstovšek je govoril o sodnih razmerah na Spod. Štajerskem; Markič mu je odgovarjal ter čital, kako pišejo o sodnikih slov. klerikalni listi. Vršila se je včeraj razprava o izplačevanju mezd v rudnikih. Zbornica je sprejela zakonski načrt o izplačevanju mezd v rudniških podjetjih. Dalje: a) resolucijski predlog posl. Benkoviča o prepovedi izplačevanja mezd ob nedeljah in praznikih; b) resolucijski predlog soc. dem. posl. Regerja glede ustanovitve rudarskih sodišč; c) resolucijski predlog posl. Pika o sklicanju ankete, ki naj bi proučevala rešitev vprašanja o uvedbi minimalne mezde ter slednjič predlog, ki vlado pozivlja k takojšnjemu in uspešnemu posredovanju v stvarkah rudarjev.

Nato je zbornica razpravljala o poročju narodnogospodarskega odseka glede razširjenja zakona o zavarovanju zoper nezgode na stavbno obrt. Seja danes.

Včeraj sprejeti predlog za rudarje predpisuje 14dnevno mezdnno izplačevanje rudarjem. Izplačevati se ima v goovini brez odtegljajev.

Reforma društvenega prava. — V stajnem odseku je bila 27. t. m. seja, v kateri se je razpravljalo o reformi društvenega prava. § 2 so sprejeli v smislu vladne predloge.

Volilna reforma na Francoskem. — Poslanska zbornica je sprejela s 536 glasovi proti 32 volilno reformo, po kateri pride na vsaki 22.500 volilcev po en poslanec in en poslanec tudi na del, ki presega vsaj 11.250 volilcev.

Razne vesti.

Stavka na Angleškem. — Pogajanja med delavci in podjetniki so se razbila. Beda raste, napadi na skladišča živil se množijo; London bo za 10 dni brez premoga; vlada hoče z vojaštvom napraviti red in špaviti rudarje na delo, ako z vsprejetjem zakona o mezdah štrajk ne preneha!

Samomor američanske milijonarke. — Milijonarka Blanka Carson iz St. Francisca se je vstrelila; in sicer je storila to, ker jo je bilo neznanstvo sram; ko se je vračala s potovanja, je varala carinski urad. Oblast je prišla na to in milijonarko prijela. Ko so jo pustili na svobodo, je šla Blanka Carson domov in si je vzela življenje.

Dunajski magistrat proti Čehom. — Dunajski magistrat je pozval dunajsko filijalko zavoda »Ustredni banka českých spořitelens«, ki je tako upisana v trgov. registru, naj tekem 3 dni spremeni svoj naslov v »Centralbank böhmischer Sparkassen«. — Tako delajo krščanski socialisti s Čehi!

Ponesrečeni turisti. — Z Dunaja poročajo, da je ponesrečilo na Hochschwabu več turistov. Pogrešajo 6 turistov, med njimi eno žensko.

Tri milijone mark za dobrodelne namene je zapustil mestu Dračdane trgovec Vollšack.

Lady kot plesalka. — Miss Flora Sackville Wert, hiš pokojnega lorda Sackvilleja, ki je bil angleški poslanik v Washingtonu, nastopi v Berlinu kot plesalka v celi seriji klasičnih plesov. Nizozemska umetnica Pläne do Nocker jo bo spremljala s petjem.

Izgon antimilitarističnega agitatorja. — Iz Avstrije je izgnan urednik lista nemških svobodomislecev »Severnotirolski list«, Mayer po imenu, doma iz Bavarske. To se je zgodilo po nekem javnem shodu, na katerem je Mayer hujskal proti vojski in smešil razne državne vojaške odredbe.

Držen napad banditov. — Pariško prebivalstvo pretrsa težko hudodelstvo. Nekaj avtomobil so v ponedeljek ustavile štiri osebe, ki so šoferju z mahanjem ručice zahtevali, da naj ustavi. Te štiri osebe so naglo pristopile in izjavile vležadovoljno: »To je, kar potrebujemo!«, nato so na šoferja oddali par strelav iz samokresov. V avtomobilu se je mahajal mlad mož ki je to početje s strahom in grozo gledal. Nato je zbežal. Tajinstveni avtomobilni roparji so oddali na bežečega nekaj strelav, ki so ga težko ranili. Zločinci so nato truplo umorjenega šoferja vrgli na cesto ter se z avtomobilom odpeljali v smeri proti Parizu. Vest o tem napadu se je bila komaj raznesla, ko je prišla zopet vest o novem hudodelstvu. Avtomobilni roparji so namreč ukradli avtomobil in so umorili v Chantilly blagajnika zavoda »Société Générale« ter so nato z uropanim denarjem izginili. — Zločinci so v Asnièresu stopili na vlak, ki je počasi vozil mimo, ter so v tuneli pred postajo Saint-Lazare zopet izstopili. Ukradeni avtomobil so kar pustili na cedilu. Vsi sled roparskih napadov v Montgeronu in v Chantilly hoče ministrski predsednik Poincaré ministrskemu svetu predložiti odredbe za poboljšanje varnostne službe.

Dalje na 4. strani.

„Cribuna“ „Splinda“

najlažja **dobkolesa** američanskega

tipa so došla v

:: velikanskem ::

številu v Gorici, Stolno ul. št. 2-4.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb. vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Sedlarska delavnica

Ivan Krauos - Gorica

na Korna št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izber usnjatih torbic, kovčegov za potovanje, listnic in denarnic; razni nagobčniki, ovrtniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

Peresa z rezervarjem črnila od najpreprostejših do 30 kron. — Za običajno rabo priporočamo:

„Union“ a K 2-60. — „Student“ a K 3-20 (priporočamo dijakom). — „Ideal“ a K 4 — „Ideal“

prima K 5-20. — „Red Indian“ a 11 K in 14. — Finejša peresa za damo in gospode, z ročniki iz srebra, močno požlačeni in dr. od 17—30 K. — Vsa peresa, tudi pri onih za K 2-60, so že iz 14-karatovega zlata.

Priporočila:

knjigarna A. Gabršček, Trgovski dom.

Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju javlja, da se je na običnem zboru 8. t. m. izbral za poletni semester sledeči upravni odbor: predsednik: Radovan Lajtmanović, stud. exp. ac.; podpredsednik: Leon Jelenc, stud. exp. ac.; tajnik: Fran Kovačić, stud. exp. ac.; blagajnik: Milan Planinec, stud. exp. ak.; knjižničar: Fran Turk, stud. exp. ac.; gospodar: Milenko Stajković, stud. exp. ac. V nadzorovalni odbor sta bila izvoljena: Olgur Kombol, stud. exp. ac. in Milan Panišić, stud. exp. ac. Zaeno prositi društvo vse one, na katere se je obrnilo za podporo, da mu pomorejo i z najmanjšim prispevkom, da lbo moglo izvrševati svojo nalogo: z davanjem moralne in materialne podpore svojim članom pomnožiti število slušateljev trgovskih znanosti, v svešti si, da se posvečuje tem naukom najmanj dijakov, dočim naše razmere zahtevajo še mnogo trkkih trgovsko naobraženih ljudi. Doseđaj so društvu prispevali: »Privilegirana deželna banka za Bosno in Hercegovino« v Sarajevu 50 kron, »Srbska hranilnica« v Rumi 20 kron, katerim se tudi tem potom najtopleje zahvaljujemo. Vse dopise naj se naslovlja: Milan Planinec, Wien IX. 1. Postfach 11.

Časnikarski jubilej. — Poljski časnikarji delajo velike priprave, da dostojno proslave 250 letnico poljskega časnikarstva. Za to proslavo so angažirana vsa poljska časnikarska in književna društva, glavni odbor za proslavo je v Krakovu. Na to slavnost bodo povabljeni predstavitelji vseh slovanskih časnikarskih društev. Med Jugoslovani so imeli prvi svoj časopis Srbi leta 1768. v Benetkah, Hrvati (v nemškem jeziku) l. 1789. v Zagrebu, Slovenci l. 1797. in Bolgari l. 1844.

Evharistični kongres na Dunaju.

Znana stvar je, da bogati Židje radi lepe vsote denarja odrinejo, če jim vlada obljubi, da dobe plemstvo ali kako odlikovanje. Znano je, da sta n. pr. pri zadnjih državnozbornih volitvah dva dunajska Žida za volilni fond barona Bienertha odštela velike vsote in dobila vsled tega plemstvo. Klerikalno vojsko zoper dunajske svobodomislece sta torej plačala dva bogata Žida.

Zdaj pa je razknila »Arbeiter Zeitung«, da bodo Židje financirali tudi letošnji evharistični kongres na Dunaju. Evharistični kongres ima le navidezno cerkven značaj; prirejen bo v svrhu klerikalne propagande.

Ta kongres bo nekaj velikanskega. 240 škofov, 20.000 duhovnikov pride na Dunaj in nešteto ljudstva. Seveda bo to veljalo milijone. Kdo jih da? Škofje so sicer bogati, a tako lakomni in skopi, da nič ne dajo. Saj še za klerikalno združno zvezo v Celovcu, ki so jo prelatje okradli in ociganili za milijone, niso nič odšteli in samo obljubovali. Klerikalni aristokratje imajo sicer tudi mnogo denarja, a krščanska vera jim je ljuba le dokler nič ne velja. Tudi ti ne bodo nič dali za evharistični kongres. Bržtni klerikalci si pa znajo pomagati. Uganili so, da bo najbolje zanje, če jim stroške evharističnega kongresa plačajo — Židje.

Ker pa židovski denarni mogotci brez plačila za katoliško cerkev nič ne store, jim klerikalci preskrbijo plemstvo. Židje, k dobijo plemstvo za to, da zlože kake tri milijone za evharistični kongres, so naslednji dunajski milijonarji: ravnatelj Bankvereina Popper, bankir Reitzes plem. Ma-

rienwert (I), veletržec s premogom D. Berl in šef firme M. Graba sinovi. Tako bodo Židje financirali največjo katoliško slavnost, kar jih je kdaj bilo prirejenih.

Slavnost bo kakor rečeno velikanska. Oblaki kadila se bodo dvigali k nebu, vsaka beseda bo izražala udanost zakramentu sv. altarja, 240 škofov in 20.000 duhovnikov bo molilo — vse na stroške nekaterih po plemstvu hrepenečih židovskih milijonarjev.

Seveda vse, če »Arb. Zeitg.« klerikalcem in židovskim milijonarjem s svojim razkritjem ni pokvarila kupčije.

»S. N.«

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas objavljen se računa za vsako besedo 3 vin. Najboljše in najbržje inseriranje za trgovce in obrtnike. Količine manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na določeni (in celo v mestu) ni bilo ne pozna, ker nikjer ne oglašujejo. Škoda ni majhna.

JAKOB ŠULIGOJ, urar

v Gorici, Gosposka ulica šte. 25
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih preciznih ur ter razne srebrne in zlate predmete kakor: verižice, obeske, prstane, uhane itd. Za vsako popravilo se jamči.

Mihael Turk, brivec na Kornu 6, se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojni obisk. Za točno postrežbo in snažnost se jamči.

Simon Praprotnik,

tavbeni in pohištveni mizar
v Ljubljani.
Jenkova ulica šte. 7

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih **omar za led** v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, trgovine z delikatesami, mlekarne itd. po najnižjih cenah. Tudi ima v zalogi veliko **okroglih ovalnih miz** za gostilne in restavracije.

Točna postrežba.

Na zahtevo ceniki zastoj in poštnine prosto na razpolago.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpiča

Na areol Raštelja

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najboljše kupevališče nibeberškega in drebnega blaga ter tkanin, preje in stitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popetnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čoufjario.

Svetinjice. — Kožni venel. — Mestne knjilke.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, travo in detelje.

Najbolje občrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na čezeli. 2 3

Naznanilo novih semnjev!

V Ajdovščini se vršita dva nova živinska in tržna semnja in sicer

dne 10. aprila in 10. avgusta vsacega leta.

Ako je ta dan nedelja ali zapovedan praznik, se vrši semenj drugi dan.

Županstvo.

ZAHVALA.

Podpisani se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so prišli od blizu in daleč ter spremili našo ljubljeno soprogo, mater in taščo

Marijo pl. Locatelli

na zadnji poti k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo preč. g. vikarju Edv. Štreklju, sl. starešinstvu za korporativno udeležbo, sl. društvu »Čitalnica«, ki je spremilo drago rajnko z zastavo na zadnji poti in velec. g. dr. Ernestu Dereani za njegov človekoljuben trud in skrb, ki je imel z blago rajnko. — Bog povrni vsem stotero!

V VRTOJBI, dne 27. marca 1912.

Žalujoci ostali.

Udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerji na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Varstvena znamka: »Sldro«
Bimiment. Capsici comp.

Arker Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1'40 in 2— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko »Sldrom«, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEEARNA

pri »zlatem levu« v Pragi

Isnabothgasse šte. 5 nova.

Unovno raspošiljanje.

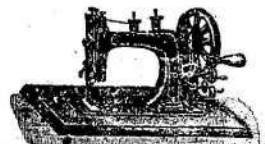
Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajliranje dvokoles na plin. Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirati stane K 6—, v različnih barvah K 8—

Batje I-v

Gorica

Stolna ulica 2-4.

Prodaja tudi na obroka.

Ceniki poštnine prosti.

Velika izbira že rabljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

Slovenskemu razumništvu priporočamo, da čita in kupi naslednje publikacije:

I zvezek Politično-sociološke knjižnice:

Vladimir Knaflič:

Socializem, oris teorije

str. XII. + 372.

— Cena broširano 4 K, v platno vezano 5-20 K. —

O tem delu se je kritika izrekla jako laskavo.

„VEDA“

REVIJA ZA ZNANOST IN KULTURO

IZDAJAJO IN UREJAJO:

ALBERT KRAMER, IVAN PRIJATELJ, BOGUMIL

VOŠNJAK.

DVOMESEČNIK. — LETNO 36 TISKOVNIH POL. —

CENA 8 K, DIJAKOM 5 K.

Vabimo na naročbo nameravane poljudno znanstvene »Prosvetne knjižnice«, a 60 h zv.

Založba

Goriška Tiskarna A. Gabršček